

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 3C/204/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812212129
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2014:8812212129.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobcu: GENERAL FACTORING, a.s. Košická 56, 821 08 Bratislava, IČO: 35 838 825, zastúpený HMG & PARTNERS, s.r.o., Štefanovičova 12, 811 04 Bratislava, IČO: 35 885 459, proti žalovanému: R. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, o zaplatenie 3.664,75 eur s prísl., takto

rozhodol:

Súd zaväzuje žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1049,76 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 571,62 eur od 22.12.2010 do zaplatenia, spolu s úrokom z úveru vo výške 17,30% ročne zo sumy 364,14 eur od 22.12.2010 do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach po 20,-eur mesačne, ktoré splátky sú splatné vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca na adrese žalobcu, pod následkami straty výhody splátok, až do zaplatenia, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Žalobu žalobcu čo do zvyšku zamietla.

Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 23.10.2012 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 3.664,75 eur spolu s úrokom vo výške 17,30 % ročne z istiny 2.168,36 eur od 22.12.2010 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne z istiny 2.168,36 eur od 22.12.2010 do zaplatenia a trov konania. Uviedol, že pohľadávku nadobudol od veriteľa L. L., E..L., IČO: 00 151 653, na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.12.2010 (ďalej len „právny predchodca žalobcu“). Postúpenie pohľadávky bolo žalovanému oznámené listom Oznámenie o postúpení pohľadávky podľa § 526 Občianskeho zákonníka zo dňa 28.12.2010. Právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili dňa 28.12.2005 zmluvu o splátkovom úvere č. 0561409527 (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 1.560,11 eur, pri úrokovej sadzbe 17,30% ročne. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver splácať mesačnou splátkou vždy k 20. dňu toho ktorého mesiaca. Splatnosť prvej splátky bola zmluvnými stranami dohodnutá na 20.1.2006 a konečná splatnosť úveru na 20.12.2010. Dlžník bol povinný splatiť poskytnutý úver v dohodnutom čase, v stanovenom čase platiť úroky, poplatky dohodnuté v zmluve, ďalšie poplatky a náklady spojené s úverom a dodržiavať dohodnuté podmienky. Podmienky čerpania úveru, spôsob, výška, termíny splácania úveru, zabezpečenie úveru, podmienky pri neplnení a ďalšie náležitosti boli dojednané v zmluve o úvere. Žalovaný svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy o úvere neplnil a poskytnutý úver nesplatil ani do dňa dohodnutej konečnej splatnosti, t. j. do 20.12.2010. Po postúpení predmetnej pohľadávky na žalobcu nebola na úhradu záväzku vzniknutého na základe zmluvy o úvere poukázaná žiadna platba. Z uvedeného dôvodu sa žalobca pri vyčíslení pohľadávky pridržiaval jej vyčíslenia poskytnutého pri postúpení pôvodným vlastníkom pohľadávky - Pohľadávka zo zmluvy o úvere bola ku dňu postúpenia,

t. j. 21.12.2010 vo výške celkom 3664,75 eur, z toho istina po splatnosti vo výške 2.168,36 eur, úroky vo výške 11,47 eur a úroky z omeškania vo výške 1.484,92 eur. Istinu vo výške 2.168,36 eur žalobca ďalej úročil riadnym úrokom vo výške 17,30% ročne a zákonným úrokom z omeškania vo výške 9% ročne. Keďže pohľadávka žalobcu nebola ku dňu podania žaloby uhradená, žalobca pristúpil k vymáhaniu pohľadávky prostredníctvom súdu.

Žalovaný vzniesol námietku premlčania a žiadal žalobu žalobcu zamietnuť.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením so žalobným návrhom a jeho prílohami, výpoveďou žalovaného a zistil nasledovný skutkový stav:

Právny zástupca žalobcu zotrval na podanej žalobe v celom rozsahu. Do spisu predložil doklady o histórii úveru, ktorý bol poskytnutý žalovanému, a to výpisy z úveru a Všeobecné obchodné podmienky, platné v čase uzavretia zmluvy o úvere.

Žalobca v doplňujúcom vyjadrení zo dňa 10.12.2012 uviedol, že uplatňovaná suma 3664,75 eur pozostáva z istiny 2.168,36 eur, úrokov zmluvných v sume 11,47 eur a úrokov z omeškania v sume 1.484,92 eur. Istina 2.168,36 eur zahŕňa aj poplatky za správu úveru v sume 63,40 eur, poplatky za upomienky v sume 36,51 eur a riadne úroky v sume 795,39 eur s tým, že čistá istina je v sume 1.273,06 eur. Zmluvné úroky 11,47 eur sú zmluvným úrokom z istiny za mesiac august 2008, t.j. za obdobie od 1.8.2008 do 31.8.2008 počítané v sadzbe 17,30% p.a. Úroky z omeškania 1.484,92 eur sú úrokmi z omeškania z omeškaných splátok úveru za obdobie od 18.12.2007 do 21.12.2010 (dátum vyčíslenia a postúpenia pohľadávky) počítané v sadzbe 26,4% p.a.

Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že mu bol doručený výpis z úveru. Predložil súdu potvrdenie z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o tom, že je nezamestnaný od roku 1994, kedy bol prerušované nezamestnaný, no od 1.1.2012 je nezamestnaný trvalo. Predložil aj rozhodnutie o tom, že mu bol priznaná dávka v hmotnej núdzi. Vzhľadom na to, že ide o úver z roku 2005 a vzhľadom na to, že stratil zamestnanie a prestal platiť splátky, pretože nemal z čoho, namietal premlčanie uvedenej pohľadávky. V prípade, že by nárok žalobcu premlčaný nebol, v súčasnosti žije prakticky len zo sociálnych dávok a z dávok v hmotnej núdzi, preto by zaplatil dlh na splátky maximálne po 20 eur mesačne.

Slovenská sporiteľňa, a.s. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 28.12.2005 zmluvu o splátkovom úvere č. 0561409527 podľa § 497 až 507 Obchodného zákonníka. Podľa čl. I. predmetom zmluvy bolo poskytnutie splátkového úveru veriteľom dlžníkovi podľa podmienok dohodnutých v tejto zmluve. Výška úveru predstavovala 47.000,-Sk, druh úveru bol MINÍúver do 10 minút, úroková sadzba bola určená ako pevná do konečnej splatnosti úveru 17,30% ročne, výška splátky bola určená vo výške 1.230,- Sk, splatnosť prvej splátky bola určená na 20.1.2006, periodicita splátok mesačne, k 20. dňu v kalendárnom mesiaci, končená splatnosť úveru na deň 20.12.2010. V zmysle ďalšieho všetky údaje náležitosti uvedené v základných podmienkach úverovej zmluvy sú platné ku dňu uzatvorenia zmluvy, ich zmeny sa riadia Všeobecnými obchodnými podmienkami veriteľa účinnými od 1.8.2002.

Podľa bodu 1 čl. II zmluvy veriteľ sa zaviazal dlžníkovi poskytnúť úver po splnení podmienok uvedených v zmluve, a to takým spôsobom, že úver pripíše v prospech účtu dlžníka uvedeného v základných podmienkach zmluvy; úver sa považuje za poskytnutý dňom pripísania úveru na účet dlžníka uvedeného v základných podmienkach zmluvy.

V zmysle čl. II bod 2 zmluvy bol dlžník povinný splatiť poskytnutý úver v dohodnutom čase, v stanovenom čase platiť úroky, poplatky dohodnuté v zmluve, ďalšie poplatky podľa sadzobníka a náklady veriteľa spojené s úverom a dodržiavať dohodnuté podmienky.

Ako vyplýva z čl. III bod 1 zmluvy pohľadávku veriteľa z poskytnutého úveru tvorí istina, úroky, úroky z omeškania, všetky poplatky a náklady veriteľa spojené s úverom.

Podľa čl. III bod 4 zmluvy dlžník je povinný v prípade omeškania so splácaním í pohľadávky z úveru platiť úrok z omeškania vo výške určenej veriteľom zverejnením. Dlžník súhlasí, že z došlých súm veriteľ najskôr uhradí splatné poplatky a náklady súvisiace s úverom, úroky z omeškania, úroky a istinu, a to v tomto poradí.

V zmysle čl. V bod 2 zmluvy dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami veriteľa, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne vyhlasuje, že sa oboznámil so sadzovníkom a súhlasí s ním, pričom pre účely zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané veriteľom s účinnosťou od 1.8.2002 (ďalej len „VOP“).

Podľa čl. V bod 3 a 4 zmluvy všetky právne vzťahy vyslovene neupravené v zmluve sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami VOP, ktoré sú súčasťou zmluvy, Obchodným zákonníkom a ostatnými právnymi predpismi, a to v tomto poradí. Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

Ako vyplýva z čl. 1 bod 1.2. VOP tieto upravujú všetky vzťahy vznikajúce medzi bankou a klientom na základe zmlúv uzatvorených v súvislosti s bankovými produktmi, ako aj vzťahy vznikajúce v súvislosti s konaním, ktorého cieľom je uzavretie zmluvy. VOP tvoria súčasť akejkoľvek zmluvy uzatvorenej medzi bankou a klientom v súvislosti s príslušným bankovým produktom, bez ohľadu na to, či je príslušný bankový produkt vo VOP upravený (čl. 1 bod 1.3. VOP).

V rozsahu, v akom sa ustanovenia písomnej zmluvy uzatvorenej medzi bankou a klientom v súvislosti s určitým bankovým produktom líšia od ustanovení VOP alebo osobitných obchodných podmienok, sú rozhodujúce ustanovenia takejto písomnej zmluvy. Ak ustanovenia VOP týkajúce sa jednotlivých bankových produktov obsahujú odlišnú úpravu ako všeobecná alebo záverečná časť VOP, sú rozhodujúce ustanovenia osobitnej časti VOP (čl. 1 bod 1.4, bod 1.5. VOP).

Podľa čl. 7 VOP tieto ustanovenia VOP upravujú záväzkovo - právne vzťahy medzi bankou a klientom - fyzickou osobou, nepodnikateľom, vzniknuté na základe zmluvy o úvere, v ktorej sa banka ako veriteľ zaväzuje, že na požiadanie klienta - fyzickej osoby, podnikateľa ako dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky v určitej mene a do sumy a klient - fyzická osoba, nepodnikateľ ako dlžník sa zaväzuje poskytnuté eňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky, ak nie je dohodnuté inak.

V zmysle čl. 7 bod 7.2.4. VOP banka poskytne splátkový úver, t.j. peňažné prostriedky do výšky určenej v zmluve o úvere a po splnení podmienok uvedených v zmluve o úvere, a to takým spôsobom, že pripíše peňažné prostriedky v prospech účtu uvedeného v základných podmienkach zmluvy o úvere. Vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov a úrokov sa uskutoční formou splátok klienta.

Podľa čl. 7 bod 7.3.2. VOP pohľadávku z úveru, ktorá sa skladá z istiny, jej súčasti a príslušenstva spláca klient pravidelnými splátkami, periodicitou dohodnutou v základných podmienkach zmluvy. Banka je oprávnená rozhodnúť o spôsobe splácania úveru pred poskytnutím úveru a kedykoľvek počas trvania úverového vzťahu. Zánikom pohľadávky zo zmluvy zanikajú aj zmluvné vzťahy uzavreté medzi bankou a klientom, ktoré upravovali spôsob splácania pohľadávky, ako aj všetky pokyny klienta voči banke, obsahom ktorých bol spôsob splácania pohľadávky. Ak ku dňu splatnosti úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov E a iných nákladov spojených so splátkovým úverom nebude na účte dostatok prostriedkov na ich úhradu, klient a banka sa dohodli na tom, že banka je oprávnená uspokojiť splatné úroky vo forme zaťaženia účtu, i keď neexistuje klientova pohľadávka z jeho účtu. Na základe tejto skutočnosti vznikne na účte nepovolené prečerpanie a klient je povinný okamžite vyrovnať toto nepovolené prečerpanie.

Splátka je uhradená včas, ak je pripísaná na účet banky najneskôr v deň splatnosti splátky a banka má možnosť nakladať s poukázanou sumou (čl. 7 bod 7.3.3. VOP).

Podľa čl. 7 bod 7.6.1. VOP ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti lebo zmluvného dojednania zo strany klienta alebo: a) ak je klient v omeškaní so splatením jednej splátky istiny alebo úrokov, ktoré trvá viac

ako 10 dní banka je oprávnená:

a) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t.j. požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy a klient je povinný splatiť pohľadávku zo zmluvy v lehote, ktorú banka určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti,

b) vypovedať zmluvu o úvere, alebo od nej odstúpiť. Účinnosť výpovede banky nastáva okamžite, bez výpovednej lehoty, dňom jej doručenia klientovi. Odstúpením od zmluvy nezanikajú ani zabezpečovacie zmluvy uzatvorené medzi bankou a klientom, resp. treťou osobou,

c) započítať pohľadávku z úveru banky voči akejkoľvek pohľadávke klienta voči banke,

d) zastaviť poskytnutie alebo čerpanie úveru, a to až do doby, keď pominú skutočnosti, ktoré mali za následok pozastavenie poskytnutia alebo čerpania úveru,

e) zmeniť výšku úrokovej sadzby o výšku určenú zverejnením, ak dôjde počas trvania úverového vzťahu k zániku alebo čiastočnému zániku poisťnej zmluvy alebo vinkulácie poisťného plnenia z poisťnej udalosti k zálohu v prospech banky.

Podľa čl. 17 bod 17.4. VOP platia aj po skončení zmluvného vzťahu klienta a banky, až do úplného vysporiadania ich vzájomných vzťahov.

Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 28.12.2010 Slovenská sporiteľňa, a.s. ako postupca žalovanému oznámila, že pohľadávku vo výške 3.664,75 eur s príslušenstvom postúpila žalobcovi ako postupníkovi, a že uvedený záväzok je možné od okamihu doručenia tohto oznámenia uhradiť výlučne plnením postupníkovi. Žalovaný si toto oznámenie neprevzal.

Ako to vyplýva z predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1424/2010/CE zo dňa 21.12.2010 došlo k postúpeniu pohľadávky, a to zo spoločnosti Slovenská sporiteľňa a.s. na žalobcu. Z prílohy k zmluve súd zistil, že poskytnutá suma predstavovala 1.560,11 eur, zostatok pohľadávky sumu 3.664,75 eur, istina do splatnosti sumu 2.168,36 eur, úroky celkom 1496,39 eur, riadny úrok sumu 11,47 eur a úrok z omeškania 1.484,92 eur a sadzba 26,4%.

Ďalej súd zistil, v kolónke splatnosť bol uvedený dátum 11.8.2008, počet dní omeškania 1492.

Zo žalobcom predloženého výpisu z úveru číslo 0561409527 na meno žalovaného súd zistil, že žalovaný po poskytnutí úveru žalobcom uhradil poslednú splátku dňa 17.12.2007 a že posledný poplatok za správu úveru bol právnym predchodcom žalobcu účtovaný v mesiaci august 2008, následne boli na predmetnom účte účtované už len zmluvné úroky z omeškania.

Rozsudkom zo dňa 25.2.2013 č.k. 3C/204/2012-97 súd žalobu zamietol vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie žalobca. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 7.11.2013 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že pre posúdenie premlčania celého uplatneného nároku je rozhodujúce stanovenie dňa, či a kedy začala plynúť premlčacia doba vo vzťahu k celému úveru. Prvostupňový súd za tento deň považoval deň 11.08.2008, pričom vychádzal z údajov o splatnosti a dní omeškania vyznačeného v prílohe zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej medzi pôvodným veriteľom a žalobcom (v spise

na čl. 19). Z toho prvostupňový súd predpokladal, že právny predchodca žalobcu (pôvodný veriteľ) využil niektorú z možností predčasného zosplatnenia úveru, ktorá mu vyplývala z čl. 7 bod 7.6.1 VOP (vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, vypovedanie zmluvy o úvere alebo odstúpenie od zmluvy) s účinkami splatnosti celého úveru k 11.08.2008. Avšak k tomu, aby nastali účinky využitia niektorého z vyššie uvedených oprávnení banky (pôvodného veriteľa) smerujúcich k predčasnému zosplatneniu úveru, je nevyhnutné oznámenie využitia tohto oprávnenia dlžníkovi (žalovanému). Nepostačuje len vyznačenie splatnosti (a počtu dní omeškania) v prílohe zmluvy o postúpení pohľadávky na preukázanie toho, že došlo k účinnému predčasnému zosplatneniu celého úveru. Prvostupňový súd sa preto nemal uspokojiť len s týmto údajom a mal vykonať dokazovanie smerujúce k tomu, či veriteľ - banka (právny predchodca žalobcu) skutočne využil niektorú z oprávnení smerujúcich k predčasnému zosplatneniu celého úveru s účinkami k 11.08.2008. (žalobca v odvolaní poprel, že by takýto úkon bol vykonaný, čo možno vyhodnotiť ako obranu žalobcu v snahe zabrániť tomu, aby bol uplatnený nárok považovaný za premlčaný v celom rozsahu. Navyše o vykonaní tohto úkonu nemusí mať žalobca ani vedomosť, vzhľadom na to, že k nemu mohlo dôjsť (a ak je záver súdu prvého stupňa správny aj došlo) ešte v čase pred postúpením pohľadávky na žalobcu ako postupníka. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu ohľadom toho, že na premlčanie je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a nie Občianskeho zákonníka odvolací súd poukázal na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 218/2012 zo dňa 11.06.2013, podľa ktorého cit.: „Na margo právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku odvolací súd poznamenáva, že dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod). Aplikáčna prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na odstúpenie od zmluvy, plynutie času a jeho dôsledky vrátane premlčania, a teda v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia (porov. tiež 5MCdo 20/09, rozsudok KS v Prešove vo veci 6Co 26/12). V bežných medziľudských vzťahoch použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah môže s nepochopením a v rozpore s princípom právnej istoty narážať na dôveru spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske a nie podnikateľské právo.“ V neposlednom rade je nutné poznamenať, že ak sa preukáže, že splatnosť celého úveru nastala skutočne 11.08.2008, pričom žaloba bola podaná dňa 24.10.2012 (t.j. po vyše 4 rokoch), pre posúdenie účinkov vznesenej námietky premlčania je irelevantné, či sa naň použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka. Súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Úlohou prvostupňového súdu je vykonať dokazovanie, či a ako došlo zo strany žalobcu (resp. pôvodného veriteľa) k predčasnému zosplatneniu predmetného úveru a až následne posúdi dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku s ohľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania. Prvostupňový súd taktiež rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Súd následne v rámci usmernenia odvolacieho súdu vykonal ďalšie dokazovanie oboznámením sa s prednesmi právneho zástupcu žalobcu, písomným podaním žalobcu zo dňa 17.9.2014 spolu s potvrdením L. L., E..L.. zo dňa 16.9.2014, oznámením Slovenskej sporiteľne, a.s. zo dňa 23.9.2014, výpoveďou žalovaného a zistil nasledovný skutkový stav:

Z vyjadrenia žalobcu zo dňa 17.9.2014 ako aj Potvrdenia L. L., E..L.. zo dňa 16.09.2014 a Oznámenia L. L., E..L.. zo dňa 23.9.2014 je zrejmé, že právny predchodca žalobcu vyhlasuje, že údaje o splatnosti pohľadávok uvedené v Prílohe č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok č. 1424/2010/CE uzatvorenej medzi spoločnosťou L. L., E..L.. ako postupcom a spoločnosťou GENERAL FACTORING, a.s. ako postupníkom dňa 21.12.2010 neznamenajú, či vo vzťahu k predmetným postúpeným pohľadávkam bola ku dňu uvedenému v zmluve o postúpení pohľadávok č. 1424/2010/CE pohľadávka zosplatnená a súčasne dlžníkom oznámená mimoriadna splatnosť pohľadávky. Uvedené údaje majú len informačno - evidenčnú povahu vo vzťahu k identifikácii jednotlivých pohľadávok uvedených v zmluve o postúpení pohľadávok medzi zmluvnými stranami. Zároveň týmto L. L., E..L.. potvrdzuje, že neeviduje zaslanie oznámenia o predčasnej splatnosti úveru pod č. 0561409527/0900 poskytnutom žalovanému.

Žalovaný vo výpovedi uviedol, že trvá na svojej predošlej výpovedi a zároveň žiadal o povolenie uhradiť dlh v splátkach nie vyšších ako 20,- eur.

Podľa § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

V zmysle § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Súd na základe takto zisteného skutkového stavu vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorá bola uzavretá 28.12.2005, teda za účinnosti Občianskeho zákonníka v takom znení, že v ustanovení § 52 ods. 1 definoval spotrebiteľskú zmluvu ako kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo alebo inú odplacnú zmluvu upravenú v ôsmej časti tohto zákona a zmluvu podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy (znenie účinné od 1.4.2004).

Na uvedený právny vzťah je totiž potrebné aplikovať zákon č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa § 52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže

vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

V zmysle § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v §2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

V zmysle § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Ako vyplýva z § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to pripúšťa osobitný predpis. Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky z veriteľa na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu (Občiansky zákonník).

V zmysle § 100 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Ako vyplýva z § 111 Občianskeho zákonníka zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 ods.1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka je dvojnásobok úrokovej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá

možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

V danej právnej veci mal súd na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá zmluva o úvere, ktorá bola na žalobcu postúpená zmluvou o postúpení, ktoré postúpenie bolo preukázané v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka ako aj zákona o spotrebiteľských úveroch, preto má súd za to, že je daná aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní.

V danom prípade bola medzi účastníkmi uzavretá úverová zmluva, ktorá je absolútnym obchodom a takýto vzťah sa spravuje treťou časťou Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. V predmetnej veci však ide o spotrebiteľský úver, ktorý je regulovaný osobitnou právnou úpravou (zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch). Za spotrebiteľský úver sa považuje akákoľvek odložená platba a samozrejme napriek absolútnemu obchodu sa úver popri inštitúte pôžičky nedá nezahrnúť medzi právne vzťahy označené ako spotrebiteľské úvery. Ide však o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, pričom spotrebiteľ úver prijíma na spotrebu. Teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Spotrebiteľský úver je jeden z najfrekvencovanejších občianskoprávných vzťahov.

V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, je potrebné v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (premlčanie, odstúpenie od zmluvy), na tieto vzťahy aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

Podľa vyššie cit. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa., pričom spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania, preto bolo úlohou súdu sa so vznesenou námietkou premlčania vysporiadať.

Na námietku premlčania súd prihliadne len vtedy, ak sa dlžník premlčania zjavne dovoľá; nestačí len všeobecné vyjadrenie dlžníka k časovému aspektu uplatneného nároku (R9/2001).

Ako je zrejmé zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 28.12.2005, konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 20.12.2010. Keďže v konaní nebolo preukázané aby došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle bodu 7.6.1. písm. a) Všeobecných obchodných podmienok, je potrebné začiatok plynutia premlčacej doby stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Nepremilčuje sa teda celú dlh naraz, ale každá jednotlivá splátka úveru má samostatnú trojročnú premlčaciu dobu. Vzhľadom na skutočnosť, že nedošlo k predčasnému zosplatneniu úveru a žaloba bola podaná na súde dňa 23.10.2012, jedná sa o splátky splatné najneskôr 23.10.2009. Nepremilčanými splátkami tak sú splátky splatné tri roky späťne od podania žaloby. Keďže v danom prípade bola splatnosť jednotlivých splátok dohodnutá k 20. dňu v mesiaci, nepremilčanými splátkami sú tie, ktoré sú splatné odo dňa 20.11.2009 do 20.12.2010. Jedná sa tak o 14 nepremilčaných splátok po 40,83 eur, teda spolu ide o istinu a úrok z úveru v sume 571,62 eur.

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd považuje za potrebné poukázať na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka. Dualistický systém záväzkového práva (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.) v našom právnom poriadku síce dlhodobo funguje, avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na premlčanie v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia.

Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

Súd je toho názoru, že ust. čl. V. bod 4. zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 28.12.2005 v rozpore s § 54 ods. 1 OZ zhoršuje postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, keďže výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka sa prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Uvedené ustanovenie zmluvy (čl. V. bod 4.) je tak možné považovať aj za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

V danej súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.9.2012 sp.zn. 20Co/35/2011, rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.09.2013 sp.zn. 1Co/95/2013.

Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.01.2014 sp.zn. 19Co/98/2013 „...aj keď je úverová zmluva absolútnym obchodom a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, a teda že úprava Občianskeho zákonníka je pre nepodnikateľov výhodnejšia a obchodnoprávnu úpravu nemožno považovať za výhodnejšiu ani z pohľadu možnosti splácania úveru pri zachovaní zmluvy, keďže úprava zmluvnej klauzuly o odstúpení od zmluvy predpokladala zároveň zosplatnenie úveru. Preto na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti právneho úkonu - odstúpenie od zmluvy dopadá úprava občianskeho práva.“

Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Ide o jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách (porov. Kristián Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľstvi Aleš Čeněk).

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka, súd poukazuje na výklad uvedený vyššie a zároveň na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/105/2013 zo dňa 10.12.2013, podľa ktorého „...súd so zreteľom na uvedené nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenie o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009).“

Vzhľadom na vyššie uvedené je tak dôvodný nárok žalobcu na 14 nepremĺčaných splátok úveru v sume 571,62 eur.

Nakoľko sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, súd sa ďalej pri svojom rozhodovaní v danom prípade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru pri ročnej úrokovej sadzbe vo výške 17,30 %.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov v období december 2005 činil úrok 7,35% p.a. resp. úvery pre obyvateľstvo boli poskytované pri sadzbe 11,02 % p.a. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade značne neprevyšuje mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.

Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru.

Keďže žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 1560,11 eur, ktorý mal uhradiť v 60 mesačných splátkach, pričom s každou splátkou bol splatný aj úrok z úveru, na istinu jednej splátky pripadala suma 26,01 eur (istina 1560,11:60 splátok=26,01 eur). Zo 14 nepremiľčaných splátok v sume 571,62 eur, ktorá suma pozostáva z istiny ako aj úroku z úveru, pripadá na nepremiľčanú istinu suma 364,14 eur (14x26,01 eur=364,14 eur).

Súd priznal žalobcovi úrok z úveru od 22.12.2010 (deň nasledujúci po splatnosti poslednej splátky úveru, keďže dovtedy bol žalobcovi priznaný vyčíslený úrok z úveru v 14 nepremiľčaných splátkach v sume 207,48 eur) zo sumy nepremiľčanej istiny 364,14 eur až do dňa zaplatenia. Žalobca požadoval úrok z úveru z dlžných splátok, teda aj zo sumy už priznaného úroku z úveru. Súd preto vo zvyšnej časti nárok žalobcu na úrok z úveru zamietol.

Nárok na vyčíslený úrok z úveru v sume 11,47 eur súd žalobcovi nepriznal, nakoľko ako je zrejmé z výpisu z úverového účtu žalovaného ako aj z písomnej špecifikácie žalobcu zo dňa 10.12.2012, jedná sa o úrok splatný od 1.8.2008 do 31.8.2008, teda nárok, ktorý bol splatný pred dňom 23.10.2009, preto sa jedná o nárok premiľčaný.

Z rovnakého dôvodu súd žalobcovi nepriznal nárok na poplatky za správu úveru v sume 63,40 eur, nakoľko tieto boli splatné pred dňom 23.10.2009, preto sa jedná o premiľčaný nárok. Podľa výpisu z úverového účtu žalovaného bol posledný poplatok za správu úveru predpísaný dňa 1.8.2008.

Súd žalobcovi nepriznal ani poplatok za upomienky v sume 36,51 eur. V prvom rade ide tiež o premiľčaný nárok, nakoľko splatnosť naposledy predpísaného poplatku za upomienku v sume 16,60 eur nastala dňa 24.8.2006, ako je to zrejmé z výpisu z úverového účtu žalovaného. Zvyšné poplatky za upomienky spolu v sume 19,92 boli predpísané ešte pred dňom 24.8.2006.

V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej

skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatok za upomienku, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd v tejto časti žalobu spolu s príslušenstvom zamietol. Žalobca nepreukázal súdu zaslanie upomienok a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. V prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

V danej súvislosti súd poukazuje na vyššie cit. rozhodnutie Ústavného súdu SR zo dňa 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Pokiaľ ide o nárok žalobcu na kapitalizovaný úrok z omeškania v sume 1484,92 eur, tento súd žalobcovi nepriznal v celom rozsahu. Žalobca uviedol v podaní zo dňa 10.12.2012, že uvedený nárok bol vyčíslený pri sadzbe úroku z omeškania vo výške 26,40%, pričom sa jedná o úrok z omeškania za obdobie od 18.12.2007 do 21.12.2010.

Žalovanému musí byť pri posúdení výšky žalobcom žiadaných úrokov z omeškania poskytnutá ochrana v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a následne citovaného ustanovenia § 517 a nariadenia vlády a teda, že žalobcovi vznikol nárok na zákonný úrok z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, keďže nepochybne ide v danom prípade o spotrebiteľskú zmluvu, ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje korektív pre použitie ustanovení Obchodného zákonníka a to aj napriek charakteru úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu. Uvedené znamená, že Obchodný zákonník možno v prípade spotrebiteľskej zmluvy aplikovať iba tam, kde nenarazí na obmedzenia vyplývajúce z Občianskeho zákonníka. Pokiaľ teda zmluvne strany dojednali si úrok z omeškania, ktorý je síce v súlade s úpravou § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale presahuje úrok z omeškania prípustný podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, dojednanie úroku z omeškania nad výšku prípustnú podľa predpisov Občianskeho zákonníka odchyľuje od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Normy obchodného práva sú v danom prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej tu z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisov vydaných na jeho základe. V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17Co/40/2012 zo dňa 12.7.2012.

Na základe vyššie uvedeného potom mal súd za to, že nárok navrhovateľa v časti úrokov z omeškania je dôvodný len do výšky úrokov podľa predpisov občianskeho práva v spojení s nariadením vlády ako ich citoval vyššie.

Vzhľadom na vyššie uvedené má potom súd za to, že nárok žalobcu v časti úrokov z omeškania nie je v celom rozsahu dôvodný a zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku z omeškania v sume 478,14 eur, ktorá suma predstavuje pomernú časť vyčísleného úroku. Žalobcom vyčíslený úrok predstavoval sumu 1484,92 eur pri úrokovej miere 26,40% ročne, pričom súd vyššie konštatoval, že opodstatnený nárok mu vznikol len pri zákonnej úrokovej sadzbe, ktorá bola ku dňu 18.12.2007 vo výške 8,50% (ku prvému dňu omeškania 18.12.2007 bola základná úroková sadzba NBS vo výške 4,25%), teda žalobca mal nárok len na 32,20% uplatňovaného úroku z omeškania ($8,50\% \times 100 / 26,40\% = 32,20\%$), teda 32,20% zo sumy 1484,92 eur, čo predstavuje sumu 478,14 eur a čo do zvyšku nárok žalobcu na úrok z omeškania zamietol. Podľa §3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. účinného v čase omeškania výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Zároveň žalobcovi priznal úrok z omeškania v zákonnej výške 9 % ročne zo sumy nepremičaných splátok vo výške 571,62 eur od 22. 12. 2010 do zaplatenia. Podľa zistenia súdu výška základnej úrokovej sadzby ECB k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku, ku dňu nasledujúcemu po splatnosti poslednej splátky úveru bola 1 %.

Podľa § 160 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Bezprostredne vo výroku rozhodnutia je súd oprávnený určiť, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach. Vzhľadom na finančnú situáciu žalovaného, ktorý je nezmasťnaný a bola mu priznaná dávka v hmotnej núdzi, súd povolil žalovanému uspokojiť nárok žalobcu v primeraných splátkach.

V danom prípade tak súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak má účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Z pôvodne uplatnenej sumy 3664,75 eur s príslušenstvom žalobcovi bolo priznaných 1049,76 eur spolu s príslušenstvom a vo zvyšnej časti bola žaloba čiastočne zamietnutá. Žalobcov úspech tak predstavoval 28,64 % ($1049,76 \times 100 : 3664,75 = 28,64\%$) a neúspech 71,36 %. Úspešnejšiemu žalovanému tak po odrátaní neúspechu žalovaného od jeho úspechu vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 42,72 % ($71,36 - 28,64 = 42,72\%$).

Žalovaný však trovy konania nežiadal priznať, preto mu súd ani náhradu trov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. I
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd I. stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené / § 205 a/
- f) rozhodnutie súdu I. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote , možno sa jej plnenia domáhať návrhom na výkon exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.